

Terugblik naar de negentiende eeuw...

Historische Drukkerij Turnhout

Nieuwsbrief nr. 22, oktober 2007

Eindelijk is het dan zover: de productie van de dichtbundel is begonnen. Tijdens de voorbereidingen van het project bleef alles nogal abstract. Nu het papier geleverd is en het te verzetten werk zichtbaar, is de hoeveelheid werk zeer tastbaar.

Tijdens de realisatie van de bundel zal de Historische Drukkerij geopend zijn voor bezoekers. De volgende zes weken zal bijna uitsluitend gedrukt worden, daarna volgt de afwerking. Data hiervoor volgen nog.

Affiche

De afgelopen maand kon de hand worden gelegd op een affiche, bijzonder door zijn omvang en een toonbeeld van vroeg twintigste eeuwse affichekunst.

De affiche meet 298,4 cm x 164,6 cm en bestaat uit tien mekaar overlappende vellen papier van ongeveer 80 cm x 60 cm. De vellen werden afzonderlijk gedrukt en achteraf samengebracht.

De affiche werd gemaakt voor de gemeentefeesten van de Stad Antwerpen in 1906. De voorstelling is gesigineerd 'Alfr. Van Neste 1906' en draagt verder de vermelding 'Lith. Ratinckx Frères, Antwerpen'.

Alfred Van Neste (1876-1969), die naast zijn activiteit als affichist ook schilder, boekenillustrator, kostuumontwerper en tekenaar was, ontwierp vanaf 1898 de affiches voor de gemeentefeesten van Antwerpen, naar gewoonte gedrukt bij de gebroeders Ratinckx. Het voorontwerp van de kermisplaat voor de gemeentefeesten van 1906 wordt bewaard in het Stedelijk Prentenkabinet van Antwerpen. Deze affiche is een typisch voorbeeld van de historische tendens in de vroeg twintigste eeuwse Antwerpse affichekunst. Alfred Van Neste's karakteristieke, tussen neotraditionalisme en modernisme gelegen, stijl heeft tussen 1890 en 1912 het aanblik van de Antwerpse kermisplakkaten bepaald.

Restauratie

De affiche was erg beschadigd en moest worden gerestaureerd. Na een droge reiniging met gempoeeder werden de verschillende stukken ontdaan van de voorlopige doublering. Vervolgens werden oude verstevigingen in scotch- en papiertape verwijderd en vervangen door verstevigende strips in Japans papier. Na deze ingreep werd elk fragment gedoubleerd met een dun Japans papier. Het werk werd gemonteerd op een ondergrond van zuurvrije golfkarton. Om de vereiste afmetingen te verkrijgen werden vier vellen aan mekaar gehecht door middel van brede repen bollorépapier, aangebracht in verschillende lagen. De constructie werd langs de binnenzijde verstevigd met geplastificeerde metalen buisjes. Een kader met grenen lijst en plexiglas werd geconstrueerd. De binnenzijde van de lijst werd voorzien van een rand in zuurvrije karton van ongeveer 5 mm., om contact met de plexiglas wand te vermijden.

Dichtbundel in productie

Na de verzending van de vorige nieuwsbrief kreeg ik een mailtje van Eric Van Diesen, productieverantwoordelijke bij **drukkerij Vrijdag** in Eindhoven. Of ik nog nood had aan iets. Het grote probleem op dat ogenblik was karton voor de kaften van de bundel, en dit vertelde ik hem dan ook. Twee dagen later telefoon: 'Hier staan twee paletten karton voor je klaar, genoeg voor de volledige oplage van de dichtbundel, kom ze maar ophalen'. De kostprijs? 'bezorg ons enkele dichtbundels'... In grote dankbaarheid voor deze spontane en broodnodige steun haalde ik de paletten op en bracht ze naar **Horito**. De leraars en leerlingen van de afdeling 'Grafische Technieken' van deze school aan de *de Merodelei* zullen dit project waar nodig technisch ondersteunen. Het karton werd er alvast versneden en van een bieglijn voorzien zodat de kaften per stuk op de trapdegelpers gedrukt kunnen worden.

Zetwerk

Net na de vorige nieuwsbrief kwam nog een gedicht binnen van Walter van den Broeck. Mits enkele kleine aanpassingen in de bundel kon ook deze nog opgenomen worden. De volledige titel van de bundel zal worden : **Dichter bij Turnhout. Onze stad in 36 gedichten.**

Patrick Goossens, verzamelaar en bezitter van de enige terug in werking gestelde Monotype zet- en gietmachines in België zou de teksten voor de bundel zetten. (*Monotype is een gietmachine die losse letters in tekstverband giet. Deze machine werd op het einde van de negentiende eeuw uitgevonden en werd voornamelijk voor de boekproductie ingezet*) Voor het gieten kreeg hij de ervaren hulp van Gilbert Decorte van Brussel. Enkele zaterdag later konden de gegoten teksten worden opgehaald, proefdrukken worden gemaakt en correcties uitgevoerd. Het secure nalezen van de eerste en tweede proef gebeurde door Jef Van Elst. Uiteindelijk kon de paginaopmaak gebeuren. Nadat ook dit klaar was, stond de tekst klaar om te worden gedrukt. Het was enkel nog wachten op de levering van het papier.

Het drukken begint...

Dinsdag 9 oktober arriveerde het papier.. Vijf paletten met in totaal 48.000 vel papier van formaat 62 x 95 cm werden geleverd door de papierfabrikant 'Proost en Brandt' uit Nederland.

De Marinoni cilinderpers (bouwjaar omstreeks 1880) werd klaargemaakt om te tonen wat ze nog in haar mars had. Na enkele problemen overbrugd te hebben werd de productie dan eindelijk gestart. Nu, na een volle week met werkdagen van 12 tot 14 uur ('normale' 19de eeuwse werktijd) is 20 % van hetgeen gedrukt moet worden klaar. Johan, vaste medewerker, heeft afgelopen week eveneens fantastisch werk geleverd op de trapdegelpers en ongeveer 19.000 kaften gedrukt. Het einde is nog lang niet in zicht, maar het ziet er hoopvol uit...

foto's : Eddy Erpels / Digitale Fotografiegroep Turnhout

Openingsweekend oktober 2007

Volgend weekend is de Historische Drukkerij geopend :

25 en 26 augustus van 13.00 tot 17.00 uur

Steenweg op Mol 84, 2300 Turnhout